

**SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA**  
**Pf.II.20.532/2010/2. szám**

**A M A G Y A R   K Ö Z T Á R S A S Á G   N E V É B E N !**

A Szegedi Ítéltábla **(pártfogó ügyvéd neve, címe)** által képviselt **(felperes neve, címe)** szám alatti lakos felperesnek - **(I.r. alperes neve, címe)** alatti lakos I.r. és **(II.r. alperes neve, idézési címe)** idézési című II.r. alperesek ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2010. június 22. napján kelt 2.P.21.079/2010/5. számú ítélete ellen a felperes 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

**Í T É L E T E T :**

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja.**

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 546.000,- (ötszáznegyvenhatezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket és a felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

**I N D O K O L Á S :**

A felperes 1989. március 8-a és 1996. december 21-e közötti időszakban több alkalommal nyújtott kölcsönt az I.r. alperes részére évi 30-40 % ügyleti kamat megfizetése mellett. A visszafizetés határidejét többször módosították, az 1996. október 22. napján kelt „tőkebefektetési nyilatkozat” elnevezésű okirat szerint az I.r. alperes az összesen 17.000.000,- Ft összegű tartozását 1996. december 31. napjáig volt köteles megfizetni. Az I.r. alperes fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes a Szegedi Városi Bíróságon 1997. március 21. napján Pk.51.246/1997. szám alatt fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő az alperesekkel, mint egyetemleges kötelezettekkel szemben 6.000.000,- Ft és járulékai megfizetése iránt. A II.r. alperes az I.r. alperes elvált házastársa. Az

ellentmondás folytán perré alakult P.21.607/1997. számú eljárásban az 1997. október 1. napján tartott tárgyaláson keresetét felemelte 17.000.000,- Ft és járulékaira, ezért az ügy áttétel folytán a Csongrád Megyei Bíróságon folytatódott P.21.646/1997. szám alatt. Ezen eljárásban a felperes keresetét 1997. november 17-én 6.000.000,- Ft-ra és járulékaira leszállította. A Csongrád Megyei Bíróság 21. számú ítéletével kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.000.000,- Ft-ot, továbbá annak 1996. április 1. napjától járó évi 28 % kamatát, valamint 255.000,- Ft perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A határozat az 1989. március 8-a és 1993. október 9-e közötti ügyletekkel kapcsolatos elszámolást tartalmazza, figyelembe véve az időközi teljesítéseket. A bíróság a II.r. alperessel szembeni keresetet megalapozatlannak találta, rámutatva arra, hogy az alperesek házassági életközössége 1988. június 16. napján megszakadt, a kölcsönszerződések az életközösség megszakadását és a közös vagyon megosztását követően keletkeztek, ezért a II.r. alperes felelőssége azok visszafizetéséért a Csjt. 30. § (2) bekezdése alapján nem áll fenn. Utalt arra, a felperes nem bizonyította azon állítását, miszerint az életközösség a házasság felbontása ellenére sem szakadt meg, a peradatok szerint a II.r. alperes a felperes és az I.r. alperes közötti tárgyalásokon nem vett részt, a kölcsönösszegek átvételekor nem volt jelent. Bizonyítást nyert továbbá, hogy a kölcsönökről készült okiratokon szereplő aláírás nem tőle származik.

Az ítélet ellen benyújtott felperesi fellebbezést a Legfelsőbb Bíróság Pf.VI.21.300/1998/2. számú végzésével annak hiányos tartalma miatt hivatalból elutasította.

A felperes a jogerős ítélet alapján végrehajtási eljárást nem kezdeményezett.

Az I.r. alperes ellen indult büntetőeljárásban a Szegedi Városi Bíróság 11.B.22/2005/24. számú ítéletében az I.r. alperes bűnösségét állapította meg 9 rb. jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás bűntettében. A jelen pert érintően megállapított tényállás szerint az I.r. alperes a felperestől 1989. március 8-a és 1995. június 19-e közötti időben 16.400.000,- Ft kölcsönt vett fel, amelynek visszafizetésére felvételének időpontjában sem volt lehetősége. A büntetőbíróság megállapította, hogy az I.r. alperes mindössze kb. 7.300.000,- Ft-ot fizetett vissza a felvett kölcsönből a felperesnek. Az ítélet 2006. február 3. napján jogerőre emelkedett.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 20 millió forint tőke megfizetésére. Keresetét azzal indokolta, hogy az I.r. alperes részére többször nyújtott kölcsönt, aki azt nem fizette vissza. Állította, hogy a kölcsönösszeg átvételéről a II.r. alperesnek is tudomása volt, mert annak ellenére, hogy az alperesek házasságát a bíróság felbontotta, ténylegesen együtt

## **Pf.II.20.532/2010/2. szám**

éltek, közös gazdasági tevékenységet folytattak. Állítása szerint a kölcsönadott pénzből az I.r. alperes semmit nem fizetett vissza.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Elsődlegesen elévülési kifogást terjesztettek elő, másodlagosan arra hivatkoztak, hogy a követelés ítélt dolog, mert a Csongrád Megyei Bíróság tényállásban írt jogerős ítéletével a felperes követelését jogerősen elbírálta. Utaltak arra is, hogy a jogerős büntetőbírói ítélet alátámasztja azt, hogy a felperes részére az I.r. alperes az ügyleti kamatot, illetve a tőkeösszeg egy részét visszafizette. Ezt meghaladóan a II.r. alperes azzal védekezett, hogy a kölcsönszerződések létrejöttéről nem volt tudomása, azok megkötésekor az I.r. alperessel a házassági életközösségük már nem állt fenn.

Az elsőfokú bíróság a pert 6.000.000,- Ft és járulékai erejéig előterjesztett kereset vonatkozásában megszüntette azzal, hogy a felperesi követelést a Csongrád Megyei Bíróság P.21.646/1997/21. számú jogerős ítéletével elbírálta. Az ezt meghaladó keresetet ítéletével elutasította. Megalapozottnak találta az alperesek elévülési kifogását. Megállapította, hogy az I.r. alperes a tartozást 1996. december 31. napjáig vállalta megfizetni, ezért a követelés 1997. január 1. napján esedékessé vált, ez az időpont az elévülési idő számításának a kezdő napja, ehhez képest a felperes keresetét 2010. március 10. napján az 5 éves elévülési időn túl érvényesítette. Megjegyezte, a jogerős büntetőítélet alapján 7.300.000,- Ft a felperes részére megtérült a kölcsönadott összegből, ezért a felperes az elévülés hiányában sem érvényesíthetné az 1996. október 22. napján kelt okiratban rögzített 17.000.000,- Ft erejéig igényét. Hangsúlyozta továbbá, a polgári perben hozott jogerős ítélet megállapította, hogy a II.r. alperes a Csjt. vonatkozó rendelkezései alapján nem tartozik helytállni az I.r. alperesnek nyújtott kölcsönökért, ezért a II.r. alperessel szemben a kereset erre tekintettel is megalapozatlannak bizonyulna.

A felperes módosított fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 15 napon belül 9.100.000,- Ft tőke és annak 2006. február 3. napjától járó törvényes mértékű kamata megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy az I.r. alperes ellen indult büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesített, a büntetőbírói ítélet azonban polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította, ez az ítélet pedig 2006. február 3. napján emelkedett jogerőre. Perbeli követelése a büntetőbírói jogerős ítéletén alapul, s bűncselekménnyel okozott kár megtérítésére irányul, ezért az elévülés nem következett be. A büntetőítélet számítását elfogadva keresetét leszállította, utalva arra, hogy az időmúlásra tekintettel nem áll módjában a jogerős ítélet elszámolását vitatni. Állította, hogy a kölcsön egy részét közvetlenül a II.r. alperesnek adta át, ezért a fizetési kötelezettség őt is terheli.

Az I. és a II.r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés **nem alapos.**

A felperes és az I.r. alperes között nem vitásan több kölcsönszerződés jött létre, amelyből eredő fizetési kötelezettségének az I.r. alperes csak részben tett eleget. Mindebből következően a felperes ténybelileg és jogilag konkretizált keresete kötelmi igény. Tény, hogy utóbb a bíróság megállapította, hogy az I.r. alperes szerződéskötés kapcsán tanúsított magatartása egyben bűncselekményt is megvalósít. A büntetőeljárásban hozott ítélet azonban a polgári bíróságot csak annyiban köti, hogy nem vitathatja a büntetőeljárásban a vádlott terhére rótt bűncselekményt, s az ezt megalapozó tényeket (Pp. 4. § (2) bekezdés). A felperes kereseti követelése jogcímét illetően ez a kötöttség azonban nem érvényesül. A felperes érvényesíteni kívánt igénye a fentiekből következően nem minősíthető bűncselekményből eredő kárigénynak, hanem az a kölcsönszerződésből, mint kötelmi jogviszonyból eredő követelés. Lényeges, hogy a felperesi igényérvényesítést sem alanyi, sem tárgyi vonatkozásban a büntetőeljárás eredménye nem befolyásolta, ezért a felperesnek nem kellett keresetének előterjesztésével bevárnia a büntetőeljárás befejezését.

A kifejtettekre tekintettel a felperes igényét az általános öt éves elévülési határidő alatt érvényesíthette volna (Ptk. 324. § (1) bekezdés). Az elévülési határidő kezdete a követelés esedékessé válása (Ptk. 326. § (1) bekezdés), az az időpont, amikor megnyílik a jogosult számára a bíróság előtti igényérvényesítés lehetősége. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ez az időpont 1997. január 1. napja. Az elévülést megszakította a felperes Szegedi Városi Bíróság előtti igényérvényesítése, a fizetési meghagyás iránti kérelmének 1997. március 21. napján történő benyújtása (Ptk. 327. § (1) bekezdés). Ezt követően az elévülés a 6 millió forint és járulékait meghaladó követelés vonatkozásában 1997. november 17. napján újból megkezdődött a kereset a fentiek szerinti leszállítása folytán, így a felperes ezzel kapcsolatos igényét a bíróság előtt ettől az időponttól számított 5 év alatt érvényesíthette volna. A felperes az elévülés nyugvását vagy megszakadását eredményező körülményre nem hivatkozott, s a peradatok alapján sem állapítható meg ilyen körülmény. Megjegyzi az ítéletábra, az elévülés megszakadását a követelés bírósági úton való érvényesítése szakítja meg, ezért a nyomozóhatóság előtt tett feljelentésének ilyen joghatása nincs, a büntetőeljárásban pedig csak a 2004. VI. 1. napján tartott tárgyaláson terjesztette elő polgári jogi igényét az elévülési határidő elteltét követően.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a felperes követelésének elévülését. Az elévülés joghatása, hogy a követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet (Ptk. 325. § (1) bekezdése).

**Pf.II.20.532/2010/2. szám**

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alpereseknek a másodfokú eljárásban költségük nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt illetéket és a képviselőt ellátó pártfogó ügyvéd díját - melynek összegéről a Csongrád Megyei Igazságügyi Hivatal Jogi Segítségnyújtó Szolgálatának döntése - a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 14. §-a alapján a 13. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az állam viseli.

S z e g e d , 2010. november 24.

|                       |                               |                                 |
|-----------------------|-------------------------------|---------------------------------|
| Dr.Szeghő Katalin sk. | Zanócné dr.Ocskó Erzsébet sk. | Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk. |
| a tanács elnöke       | előadó bíró                   | táblabíró                       |